

Pöytäkirja 2/2018
28.5.2018

1/3

Suomen ILO-neuvottelukunnan ja työkonferenssidelegaation yhteiskokous

Aika maanantai 21.5.2018 klo 9.00-10.30
Paikka työ- ja elinkeinoministeriö, Eteläesplanadi 4, 1 krs, sali 9
Läsnä Liisa Heinonen, TEM, pj
Hanna-Mari Pekuri, STM
Mika Happonen, VM
Ritva Liivala, KT
Mika Kärkkäinen, EK
Albert Mäkelä, SY
Paula Ilveskivi, SAK
Pekka Ristelä, SAK
Hannele Vettainen, STTK
Antti Närhinen, Suomen edustusto Geneve (skype)
Miia Kannisto, Akava
Riitta Wärn, EK
Päivi Yli-Pietilä, STM, klo 10.00-
Anna Salovaara, UM
Tanja Grén, UM
Raimo Antila, STM, klo 9.20-
Päivi Kantanen, TEM
Elli Nieminen, TEM
Erja Matikainen, TEM, sihteeri

1 Kokouksen avaus Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00. Todettiin, että kokous aloitetaan kokoukseen kutsuttujen asiantuntijoiden alustuksilla.

2 YK-reformi ja ILO

Tanja Grén esitteli YK-kehitysjärjestelmän reformia, joka hyväksyttäneen virallisesti 31.5.2018. Aihe liittyy ILO:n työkonferenssin kehitysyhteistyötä koskevan komitean työhön.

Uudistus keskittyy YK-maatiimien uudistamiseen eli maatasolla vahvistuu One UN -ajattelumalli. Reformin osat ovat: 1) järjestelmänlaajuinen strateginen asiakirja, 2) YK:n maatiimien uudistaminen, mm. yhtenäiset hallinto- ja tukitoiminnot, 3) vahvistettu ja itsenäinen maakoordinaattori-järjestelmä, 4) uudistettu aluetason toiminta, 5) koko YK-järjestelmän kattava parannettu strateginen ohjaus, avoimuus ja tulosvastuu, 6) kumppanuudet sekä 7) rahoituskompakti jäsenmaiden ja UNDS:n välillä.

Kustannustehokkuus, säästöt tukitoiminnoissa ja yhteiset toimitilat nostettaisiin nykyisestä 16:sta 50 prosenttiin. Rahoitukseen tulisi cost sharing -malli ja prosentin suuruinen maatiimien ja koordinaattorien väliseen koordinaatiotoimintaan korvamerkitty vero sekä vapaaehtoinen

trust fund -järjestelmä. Raportointia ja riidanratkaisujärjestelmää uudistetaan.

Anna Salovaara esitteli hallintoreformia sekä rauha ja turvallisuus -reformia. Hallintoreformin taustalla ovat YK:n pääsihteeri Guterresin huomiot, että organisaatio on vanhanaikainen, vastuullisuutta ei ole ja päämaja ohjaa liikaa. USAn YK-kriittisyys on lieventynyt uudistusten myötä. Siitä osoituksena on mm. Trumpin järjestämä korkean tason kokous ja käytön otettu whistle blower -suojelu. Sukupuolipariteettia tavoitellaan vuoteen 2026 mennessä ja uuden johtajan tekemisissä nimityksissä se jo toteutuu.

Periaatepäätös hyväksyttiin syksyllä 2017 ja hallintoreformin teemoja ovat yksinkertaistaminen, joustavoittaminen ja desentralisaatio. Osastorakenteita uudistetaan, pääsihteerin valtaa kasvatetaan ja kenttätasoa vahvistetaan siirroilla päämajasta. Erotetaan strateginen johto ja tuki toisistaan ja pyritään vastuullisuuden kulttuuriin.

Samassa paketissa hyväksytty rauha ja turvallisuus -reformi perustuu siihen, että ennaltaehkäisy on arvioitu epäonnistuneeksi. Hallintoa virtaviivaistetaan perustana hyvän hallinnon periaate.

Heinonen totesi, että koordinointi ja päällekkäisyyksien poisto on tärkeää. ILO:n hallintoneuvoston korkean tason keskustelussa nousi esille, että ILO tukee uudistusta, vaikka ILO:n tehtävä on edistää omien sopimustensa noudattamista. Niinpä järjestö ei ole luonteeltaan varsinainen kehitysyhteistyöjärjestö. Lisäksi nousi esille työmarkkinajärjestöjen keskeinen rooli. Eräiden arvioiden mukaan ILO hyötynee uudistuksista, koska sillä on vähän kenttätoimintaa, mutta asiantuntemusta aloilta, joilla YK-järjestöillä on projekteja.

Keskustelussa nousi esille myös UM:n näkemys UNWomenin mahdollisesta koordinoivasta roolista.

Kantanen toi esille, että nykyisin ILOssa päätetään teknisestä yhteistyöstä ja ILO menee maihin vain kolmikannassa sovittaessa. Miten ILO ääni kuuluu? Myös koordinointi maksaa, mutta jos ILOlla on mahdollisuus päästä paremmin kentälle, on kyseessä ILO:n kannalta hyvä uudistus.

Närhinen muistutti, että yksityissektorin roolin kasvu kumppanina toimimissa voi olla rahoitukseen hyvä lisä.

Grén kommentoi, että ILO:n positiivinen suhtautuminen uudistukseen on huomattu. ILO on toteuttanut aiemmat päätökset. Jäsenmaalla on aina viimeinen päätösvalta ja maat ovat mukana toimeenpanosuunnitelmassa. UNWomen ei koordinoi tasa-arvoa ILO:n tasolla, vaan kokonaiskuvaa, esim. tasa-arvon huomioimista maissa.

3 Työsuojelukoalition esittely

Raimo Antila esitteli koalition historiaa ja nykytilannetta kokouskutsun liitteenä olleen materiaalin pohjalta. Tuotiin valmistelun puutteena esiin, että aloite ei ollut aikanaan esillä kolmikannassa. Antilan mukaan hankkeelle ei ole erillisbudjettia tälle vuodelle eli STM:ssä valmistelu tehdään virkatyönä ja valtionapua saava työterveyslaitos (TTL) on mukana ohjausryhmässä. Rahoitusta voidaan hakea ulkopuolelta. Panostukset eivät heikennä työsuojelun toteuttamista Suomessa.

Todettiin että Steering Groupissa mukanaolo tuli TTL:lle annettuna ja se sitoo kustannuksia. Steering Committee on ILO:n sopimuksia ratifioineiden maiden hallitusten välinen, joten työmarkkinajärjestöt voivat osallistua vain ILO:n kautta (tiedon ja hyvien käytäntöjen levittäminen). Niille kaivattiin roolia päätöksentekotasolla. Hankkeen eteneminen otetaan esille neuvottelukunnassa sitä mukaa kun asia edistyy.

4 ILO:n 107 työkonferenssi 28.5.-8.6.2018

Hanna-Mari Pekuri esitteli väkivalta ja häirintä työssä -komiteaa, jossa haasteena ovat instrumentin valinta (oltava joustava), liian laajat määritelmät ja soveltamisala: mm. kotiväkivallan mahdollinen sisältyminen siihen. Keskustelussa tuli esiin, että instrumentin suhde Istanbulin sopimukseen on epäselvä eli onko sen kanssa päällekkäistä sääntelyä vai ei.

Aihe on tärkeä, mutta tuleeko määrittelyä liian laajoja eli esim. työnantajille vieraiden olosuhteiden velvoitteita (esim. kotimatkat), koska osa - ja tekstissä mainitusti melko paljon - on valtiotason vastuulla. Pohjoismaat jakavat tämän huolen. Lopputulos ei saa olla yksityiskohtainen eikä vain työnantajia velvoittava.

ETUC:n tavoitteena on sopimus ja mahdollisesti täydentävä suositus. Naiset on nähty yleisimmin uhreiksi ja kotona tehtävän työn vaarallisuus on ollut esillä. Sopimuksen sisältö on saatava sellaiseksi, että sitä voidaan ratifioida. Se ei korvaa globaalina sopimuksena Istanbulin sopimusta siihen liittymättömissä maissa.

Heinonen ilmoitti työministerin tulevan Geneveen 4.6 illalla ja 5.6 hän pitää puheen Women at Work –vuosisata-aloitteesta. Eduskunnasta ei osallistuta tänä vuonna.

Kantasen mukaan applikaatiokomitean vakavien tapauksien listalla ei ole pohjoismaita, Kreikka ja Unkari lienee, Turkki on sopimuksesta 135 ensimmäistä kertaa, asia oli esillä 2017. Pohjoismainen puheenvuoro pidettäneen esim. työaika-suojelusta, kolmikannasta, paikallisesta sopimisesta, voi tulla kollektiivisopimusasioita.

Heinonen esitteli sosiaalidialogikomiteassa esillä olevia asioita.

Närhinen nosti esille keskustelun ILO:n roolista kehitysyhteistyössä YK-uudistuksen seurauksena.

5 Kokouksen päättäminen

Ajanpuutteen vuoksi muut asiat siirrettiin tarvittaessa myöhemmin käsiteltäviksi. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.30.

Puheenjohtaja

Liisa Heinonen

Sihteeri

Erja Matikainen

JAKELU
TIEDOKSI

ILO-neuvottelukunta ym. ja delegaation jäsenet
Susanna Siitonen/TTM
Kimmo Ruth/TTM